

19. søndag efter Trinitatis

Salmevalg

Vågn op og slå på dine strenge, 745

Til himlene rækker dis miskundhed, Gud, 31

Jeg har en angst som aldrig før, 502

På Guds nåde i al våde, 518

Nu står der skum fra bølgetop, 731

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Markus

Da Jesus efter nogle dages forløb igen kom til Kapernaum, rygtedes det, at han var hjemme. Og der samlede sig så mange mennesker, at der ikke engang var plads uden for døren; og han talte ordet til dem. Så kom der nogen hen til ham med en lam, der blev båret af fire mand. Men da de ikke kunne komme hen til Jesus for de mange mennesker, fjernede de taget over det sted, hvor han var; og da de havde lavet hul, sænkede de båren med den lamme ned. Da Jesus så deres tro, siger han til den lamme: ”Søn, dine synder tilgives dig.” Men der sad også

nogle af de skriftkloge, og de tænkte i deres hjerte: ”Hvad er det dog, han siger? Han spotter Gud. Hvem kan tilgive synder andre end én, nemlig Gud?” Da Jesus i sin ånd straks vidste, at de tænkte sådan ved sig selv, sagde han til dem: ”Hvorfor tænker I sådan i jeres hjerte? Hvad er det letteste, at sige til den lamme: Dine synder tilgives dig, eller at sige: Rejs dig, tag din bære og gå? Men for at I kan vide, at Menneskesønnen har myndighed til at tilgive synder på jorden” – siger han til den lamme: ”Jeg siger dig, rejs dig, tag din bære og gå hjem!” Og han rejste sig, tog straks båret og forlod stedet for øjnene af dem alle sammen, så de blev helt ude af sig selv og priste Gud og sagde: ”Aldrig har vi set noget lignende!”

Prædiken

Evangelieteksten bærer titlen ”Helbredelsen af den lamme i Kapernaum.” Men i stedet for den titel vil jeg give den følgende titel: ”Et overflødigt menneske tilgives sine synder og tildes retten til at være til.” Der er nemlig to spor i fortællingen, som jeg vil kalde henholdsvis ”det

kristologiske spor”, hvor en mand tilgives sine synder, og ”det mirakuløse spor”, hvor den samme mand bliver helbredt – og med min nye titel antyder jeg, hvad jeg mener, er tekstens vigtigste pointe. Teksten handler om tro og tilgivelse, og den handler om den angst der må være forbundet med at tage springet ud i et forandret liv.

Det er lidt som at stille sig op på prædikestolen her. Det er en overvindelse, der kræver tro. Jeg kan godt fornemme, hvad Karl Barth, en stor schweizisk teolog fra 20. århundrede følte, da han for første gang besteg en prædikestol. Den unge Barth havde stor, stor respekt for Guds Ord, og han spurgte måske sig selv, om han var kaldet til at tale om Gud – for hvad skal der egentlig til for at tale om Gud... hvilket menneske kan sige, at han eller hun ved noget om Gud? Vi mennesker, sagde Karl Barth, ved i bund og grund ikke, hvad vi taler om, og alligevel driver pligten os til at sige noget! Om Karl Barth følte sig kaldet eller ej til at stige op på prædikestolen og prædike Guds Ord, det ved jeg ikke, men jeg ved, at han ikke følte sig god nok til den opgave. Og da han endelig med

rystende ben fik besteget prædikestolen, og han skulle til at påbegynde sin prædiken – frugten af mange års teologiske studier – så kollapsede først benene under ham og han besvimed.

Jeg kan godt fornemme, hvad Karl Barth følte, og hvilke tanker, der gik gennem hans hoved. For hvem er jeg, siden jeg kan stille mig på en prædikestol og tale om Gud? Og så endda tale til andre mennesker, der sikkert har ca. det samme kendskab til Gud som jeg selv?

Ved Lysefjorden i Norge er der en klippe, der kaldes Preikestolen. Prædikestolen rækker nærmest ud i luften, og har altså først et lodret fald og derefter dykker den stejlt alle 600 meter ned til vandet i fjorden. Og jeg forstår godt, hvorfor klippen hedder prædikestolen. For det må være helt og aldeles angstprovokerende at stå på spidsen af prædikestolen og kigge ned.

Det er den samme følelse, der knytter sig til enhver prædikestol: Angst! En angst for ikke at kunne leve op til de forventninger, der er til Guds Ord. En angst for, at prædikanten ikke formår at tale, så ordet slår rod i

menigheden. Eller måske en angst for, at prædikanten fuldstændig har misforstået, hvad det hele drejer sig om! Det kan godt sammenlignes med den følelse, jeg i hvert fald selv får – med en let højdeskræk – når jeg står ved en dyb afgrund og kikker ned.

Og hvad er det så, der alligevel driver mig op på prædikestolen? Hvordan kan det være, at jeg trods denne eksistentielle følelse af angst kan finde på, at stille mig op på prædikestolen og risikere at sige noget vås, som hverken Gud eller mennesker forstår? Det er det samme, der driver fire bøller på Jesu tid, til at slæbe en lam mand op på taget, slå hul på taget, og sænke den lamme mand ned til Jesus:

TRO!!

Hvad er egentlig tro? Det spørger man måske sig selv om, når man pludselig bliver konfronteret med en fortælling, hvor tro leder til en handling, der udspiller sig i fuld offentlighed.

Og det er vigtigt, at handlingen udspiller sig i fuld offentlighed, for hvad der maksimaliserer angsten i

fortællingen er risikoen for de andres dom. Der sad nemlig en flok farisæere og skriftkloge – ledende sjæle i det lokale samfund, smagsdommere, der var med til at fastsætte, hvad almindelige mennesker skulle mene, var rigtigt og forkert, og måske ligefrem, hvad der var sandt og falskt. Da de hørte, at der blev slået hul på taget, blev de irriterede og en af de skriftkloge sagde ironisk nok, ”må Gud Herren rammer de bøller med en uheldelig lammelse, så de ikke kan gå rundt og forstyrre i tide og utide!”. Da hullet var stort nok, og alle så båren, der blev sænket ned i huset med den lamme mand, råbte en farisæer: ”Har I ingen respekt for sandheden?” De unge bøller vidste, at sådan ville reaktionen være. Men de vovede alligevel at gøre noget ekstraordinært, fordi de stolede på Gud, fordi de var overbeviste om, at tro er noget ganske andet, end de skriftkloge og farisæerne mente. For i deres øjne var de fire unge mænd, der slog hul i taget og sænkede den lamme ned til Jesus, nogle bøller, og den lamme selv var en uretfærdig synder!

”Da Jesus så deres tro”

Sådan står der i teksten. Jeg hæfter mig ved to ting: Jesus ser de fire båreslæberes tro. Ikke den lammes tro. Og Jesus ser deres tro. Tro kan ses! Tro er ikke blot et indre anliggende eller en privat sag. Tro er også noget, man gør! Eller måske er det mere korrekt at sige, at tro får mig til at gøre. Og det er fordi, at tro også betyder tillid. ”Tro er,” ifølge Hebræerbrevet, ”fast tillid til det, der håbes på, overbevisning om det, der ikke ses.”

Hvis man sætter det helt på spidsen, så er det troen, der gør det muligt for os, at gå ud af vores dør, fordi vi har tillid til, at vi ikke bliver stukket ned på åben gade. Vi tror på den ene side på lovens ukrænkelighed og på den anden side tror vi, at langt størsteparten af samfundets borgere vil behandle os ordentligt. Det er ikke noget, vi kan vide, men vi antager alligevel, at det er tilfældet. Det eksempel er så almengyldigt, at vi ikke har grund til at sætte spørgsmålstegn ved det. Det er med andre ord for langt de fleste ikke forbundet med nogen stor angst, at gå ud af deres dør. Men det er heller ingen selvfølge. Der skal tro til, og det bekræftes f.eks. af, at der findes psykisk syge,

der lider af en form for paranoia, af angst for det, der befinder sig udenfor hjemmets fire vægge. Det er nemmere at gå ud, når vi er tillidsfulde.

Men det kan også være troen, der får os til at gøre det uventede eller det fornuftsstridige. Troen kan være et spring. Sådan taler Kierkegaard i hvert fald om troen. Et spring ind i et nyt liv.

I evangelieteksten sker springet ind i det nye liv på to måder. Den lamme får sine synder tilgivet og han bliver helbredt.

Det med tilgivelsen, må i første omgang være et vaskeægte antiklimaks: De fire mand får med møge og besvær sænket den lamme mand ned gennem taget, ned i huset til Jesus. Jesus har helbredt flere mennesker for forskellige sygdomme den sidste tid, så som læsere af fortællingen, kan vi ikke være i tvivl om, hvorfor de kommer med den lamme mand til Jesus. De ønsker, at han skal blive helbredt, og de tror så meget på det, at de ødelægger en anden mands hus. Da den lamme ligger foran Jesus, ser Jesus deres tro, og han siger, ”Søn, dine

synder tilgives dig.” Ikke nogen helbredelse! Hvad søren skal man bruge syndsforladelse til, når man ligger der, og ikke er i stand til at begå nogen synder?

Det skal man, fordi tro og tilgivelse hænger sammen. Tro og tilgivelse er to helt umystiske realiteter i menneskers liv, og de gør en kæmpe forskel for os. Tilgivelsen er det sande klimaks i fortællingen. Det er første sted i Markusevangeliet, hvor vi som læsere erfarer, hvad formålet, med at Jesus Kristus er kommet til verden, er. Nemlig at ophæve splittelsen, synd betyder splittelse, mellem Gud og mennesker og mellem mennesker og mennesker. At tilgive synder, er ikke bare noget, man gør. For synd er det ene begreb, der udtrykker al verdens splittelse, ufred og undertrykkelse. Og blev vi stående ved den definition af synd, så kunne vi nok forstå os selv som retfærdige, men synden udtrykker også hvert enkelt menneskes delagtighed i verdens splittelse. Men synden i os selv kan vi hverken acceptere eller begribe, hvis ikke vi forstår den i lyset af Guds grænseløse nåde. I mødet med

Gud bliver vi både syndere og retfærdige. ligesom den lamme blev retfærdiggjort i mødet med Jesus.

Jesu forkyndelse handler altid om det ene spørgsmål: Har jeg ret til at være her? Har jeg ret til at stå her på prædikestolen? Har jeg ret til at komme til festen? Har jeg ret til at være en del af kliquen? Det er et evigt tema for mennesket, for vore liv afhænger af, at vi er en del af fællesskabet. At tro på Gudsriget vil sige, at gå ind for det fællesskab og handle i tillid til, at der er plads til mig og alle de andre udstødte i Guds riges fællesskab. Og det fællesskab er i lige så høj grad et jordisk fællesskab, som det er et himmelsk fællesskab.

Vi har nok at gøre her på jorden med at skabe plads i fællesskaberne. Men vi kan tage det troens spring ind i Guds fællesskab for os selv og for vores næste i dyb tillid til, at det er Guds vilje; og i dyb tillid til at Gud selv har taget springet fra himlen til jorden, fra jorden til dødsriget, og fra dødsriget til himlen, for at leve i fællesskab med alle mennesker.